

UNIVERSUL LITERAR

ABONAMENTUL: lei 2,60 ANUAL
— ABONAMENTELE SE FAC NUMAI PE UN AN —

ANUNȚURI
— Linia pe pagina 7 și 8 bani 20 —

○ CATASTROFA MILITARA IN AUSTRIA: 42 SOLDATI INECATI. — (Vezi explicația).

avut timp de a-și strânge prada. Crima nu i-a adus un lucru mare.

Bătrânul ridică capul.

— Oh! da, doamnă, mult, mult. E chiar una din crimele cele mai bănoase care s'au comis de câțiva ani, și omul a apucat timpul rău și garantez.

— Atunci, pentru ce nu a furat bijuteriile?

— Simplu, pentru că ucigașul, ca om inteligent, și-a zis: „Banii, biletele de bancă sunt anonime, nu compromit. Dar bijuteriile, fie că le păstrează, fie că le vinde, are toate șansele de a fi prins. Telegraful și telefonul au complicat mult silința rău-făcătorilor. Inchipuiți-vă că s'a semnalat în plină mare, ca să-l aresteze înainte ca să aibă timpul să debarce pe acele terenuri ospitaliere unde legile nu permit de a-i extrăda.

— Dar dacă acesta a calculat totul, a prevenit totul așa de bine că nu s'ar putea găsi urma, până peste câteva zile?...

Bătrânul termină în tihnă:

— Nu-l va prinde niciodată.

Pără voie, cu turmurat:

— Este mai puțin sigur că ieri...

Tânăra femeie tresări, bătrânul se întoarse brusc către ea și tânărul își aruncă ochii deasupra jurnalului.

— Totuși, făcu domnul cel bătrân, am citit tot ce s'a tratat în această afacere, am citit în zece jurnale cu cea mai mare îngrijire și n'am găsit nimic care ar putea să creadă asta...

— Pentru că, fi zisei ei, descoperirea la care fac eu aluzie, este cu totul recentă și nu se va vorbi de loc înainte de mâine.

Tânăra femeie înaintă curioasă capul.

— Sunteți ziarist, d-le?

— Nu doamnă. Totuși sunt destul de bine informat. În calitatea mea de medic legist, am procedat la primele constatări. Or, în cursul acestor constatări, nu s'a observat mai întâi decât un lucru — camera crimei era destul de obscură — că moartea fusese lovită cu o singură lovitură de cuțit în plină piept. Dar, când îmi aduse corpul la Morgă, descoperii un fel de pată destul de largă situată sub sânul stâng, pată roșiatică care îmi păru că se aseamănă cu forma unei mâini. Fotografia acea pată, și scoțând clișeul, putui să mă conving că era desigur unei mâini, o mână lungă, fină și netedă, că nici un amănunt, nici o cută, nici o linie, nici o dungă digitală nu lipsea.

— Poate, făcu încetisor bătrânul, un polițist ridicând corpul, l'a pătat și, cum acești oameni în general nu poartă mănuși, nu trebuie să fie decât urma unei mâini innocente.

Tânărul care citea începu să râdă și nu mă ofensa de loc, căci știam că este obiceiul de a râde de medicul în general și de experții în particular. Adăugă:

— Unde ochii se înșeală, chimia nu se amăgește, și pată era o pată de sânge, foarte slabă, mărturisese, dar o pată de sânge. Și mai mult încă, ea nu corespundea cu nici una din mâinile persoanelor cari pătruseră în casă după descoperirea crimei. În fine, se găsi un servet umed foarte mănjit, aruncat lângă toaletă, și se putu reconstitui fără mare imaginație o parte din dramă: crima săvârșită, criminalul căruia mâna dreaptă trebuie să fi fost roșie, se șterse apoi, în momentul când să iasă, ca să se asigure că victima era bine moartă, și că nu era necesar de a-l da lovitură de moarte, se apropiase de ea, epușase cu acea mână chiar în regiunea inimii și, ne mai auzind cea mai mică bătaie, ieșise cum intrase, fără zgomot. Măcar, nu se gândise că sângele curge teribil pe piele și că fără să știe, a pus pe opera sa cel mai flagrant, cel mai mic discutabil semn.

Cel trei călători ascultau mirat:

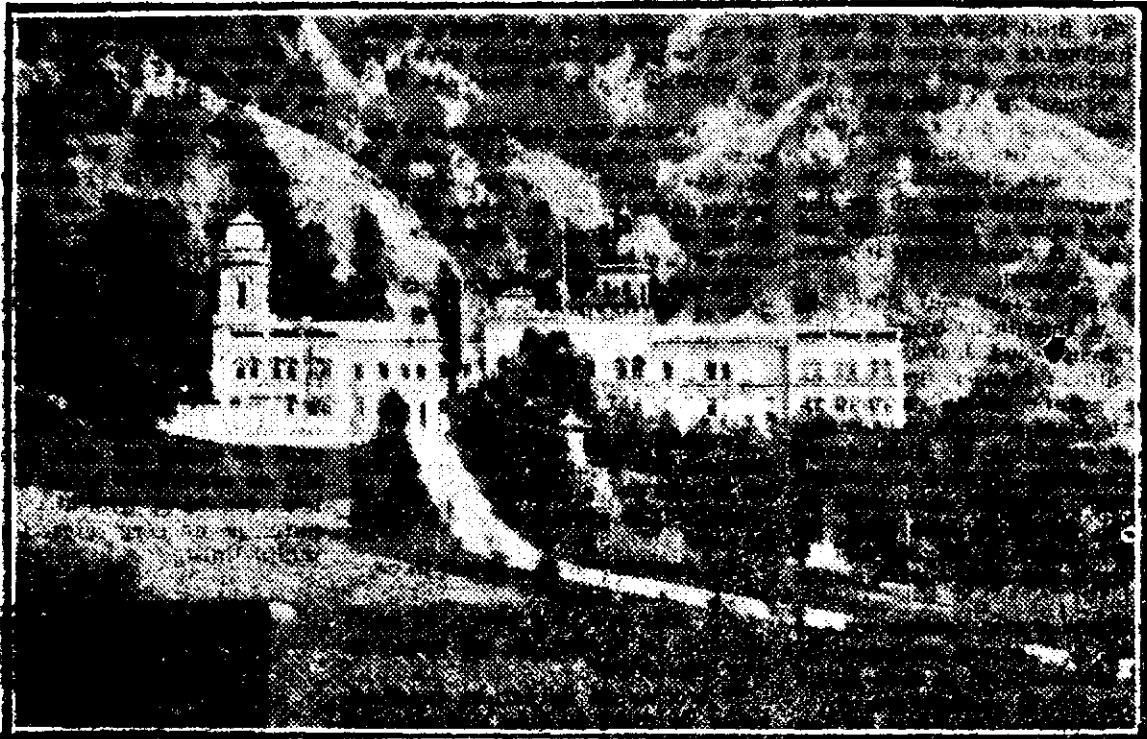
— E ceva extraordinar, zise tânăra femeie.

Bărbatul ei adăugă:

— Într'adevăr, destul de curios.

În ce privește bătrânul, murmură:

Vederi din țară

MĂNASTIREA BISTRIȚA (VĂLCEA)

— Cel puțin dacă nu se găsește urmele digitale în antropometrie, e o satisfacție destul de platonice, și dacă eram cu asasinul, aș fi dormit liniștit.

— În aceeași noapte, poate, dar mâine, nu cred. Căci mâine toate jurnalele vor publica imitația fotografiei mele, și toată Franța, și după două zile toată Europa, va cunoaște această mână. Și această mână va denunța criminalul, dacă cel puțin nu se hotărăște să poarte mănuși toată viața, în orice moment sau, ca eroic în felul său, nu se hotărăște să-și taie mâna. Căci această mână, domnule, afară de semnele caracteristice cari ar ajunge a o distinge de o altă mână pentru un practician fie cât de puțin dibaciu, aduce un alt neprevăzut și care frapază în mod infailibil dacă-l vedeți: o cicatrice care merge de la extremitatea amularului până în josul acestei linii numită linia vieții, cicatrice care trebuie să fie de o neteziune absolută și care nu se poate să nu să vadă. Astfel, dacă unul din noi ar fi criminalul și dacă, din neaburgare de seamă, ar scoate mănușile, ar avea toate șansele ca d-voastră, doamnă, d-voastră domniule, eu, l'am cunoaște și l'am aresta la prima stație.

— Oh! gângăvi tânăra femeie.

Cel doi bărbați, mașinalicește, își priviră mănușile.

— Așa, dar reluă tânărul, această fotografie va apare mâine?

— Și o vom găsi în jurnale cum sosem? adăugă domnul cel în vârstă.

— Nu, căci clișeul a fost comunicat în astă seară și nu veți avea jurnalele din Paris decât mâine cel mai târziu.

Povestirea mea trebuie să fi turburat profund pe tânăra femeie, căci ea zise cu o voce care ezită puțin:

— Aș vrea să văd.

— Foarte ușor, răspusei. Am tot mai o probă la mine: poftim.

Ea o luă. Bărbatul ei se aplecă peste umărul ei; bătrânul întrebă: „Imi dați voie?” și se așeză lângă ea. Toți trei, cu fruntea înclinată, priveau. O astfel de atenție crispă fețele lor ca și cum aveau înaintea lor o mână adevărată. Totuși, lumina rău lampa și trebuia să le indice cu amănuntele:

— Vedeți această dără albă, și netedă... vedeți?... Acolo, și apoi.

— Nu găsiți că e o înăbușală aici? Întrebă tânărul. Deschid puțin, nu-i așa?

El lăsă geamul în jos și bătrânul zise stergându-și fruntea:

— Oh da, foarte bine.

Reluă explicațiile. În acest moment, locomotiva dădu o fluierătură

stridentă, prelungită, și un zgomot infernal începu. Vorbiam foarte tare, căci bubuiala se măria, acoperind vocea mea:

— Intrăm în tunel. O să continui la esire, n'o să stăm mult.

Bătrânul reluă locul. Tânăra femeie rămase cu ochii fixi pe fotografie. Pentru a doua oară, soțul ei pronunță:

— Mă înăbuș.

Ei se aplecă puțin peste portieră.

Mi se păru că aud un zgomot ciudat, ceva ca și o chemare sau ca un geamăt. Tovarășii mei îl auziră de asemenea, căci toți trei ridicară capul. Auzirăm acel zgomot de tunete aproape un minut, apoi zgomotul încetă, aerul păru mai liber, a-burul care cuprinsese compartimentul, se risipi; dar cum mă pregăteam să urmez explicațiile, zării că tânărul, tot rezemat în colț, cu brațele atârând în afară de fereastră, era de o paloare groaznică. El lăsă să rătăcească spre noi și mai ales către soția sa o privire nebună. Ei îi spusei:

— Vă este rău, donnute?...

De abia avui timp să-l rețin. El căzu cu fața înainte. Atunci, văzui la capătul brațului drept un lucru în-sângerat, zdrobit, informe, o bucată de carne, de os și de sânge.

— Oh! nenorocitu! strigă bătrânul. A izbit pila tunelului! Numai are mână!

Femeea sa se ridică lividă.

Apoi, stăsiând mâneca rânitului, legați strâns brațul cu batista mea ca să opresc emoragia. El deschise ochii, ochii îngroziiți, grivirea sa cobora de la umărul său, la rana sa înspăimântătoare, apoi pierdută către soția sa nemișcată. Ea se liniștise și, clănțănind din dinți, strângea mutilatul la piept fără să zică un cuvânt.

Brusc, fraza bătrânului îmi reveni la urechile mele: „Nu mai are mână!”

Privii fotografia căzută jos. Rânitul urmăria grivirea mea apoi mă privi fix. Imi amintii de ceea ce zisesem: „Ca să-și garanteze impunitatea, trebuie să-și rupă însuși mâna”. Bănuiala, siguranța, erau intrate în mine din prima dată, dar nu aveau puterea, poate nici voința ca să vorbească. Și fără ca să schimbăm un cuvânt mai mult între noi, așteptaram ziua.

Cum era încă noaptea la Vailorbe, nu se scoboră rânitul decât la Lauseanne. N'am mai auzit niciodată vorbindu-se de el. Nu știu dacă supraviețuiește. Știu numai că nu s'a găsit niciodată asasinul din strada Pergolése.

I. Mărcator

SUGESTIUNE

Mulți cred că sugestiunea n'are loc decât în somnul ipnotic. Astăzi s'a stabilit însă științific că se întâmplă fenomene de sugestiune chiar și în starea de veghe, când omul e treaz. Tot ce vedem, tot ce simțim și auzim poate da loc unei sugestiuni. Deseori ne sugestionăm singuri, fără să ne dăm seama.

Asemenea cazuri sunt atât de numeroase, încât n'ași mai sfârși dacă le-ași cita pe toate. Câteva exemple vor ajuta pe stimații mei cititori să găsească numeroase cazuri în propria lor experiență.

Într-o seară la teatrul de aici, din Sinaia, o doamnă scoase un țipăt destul de pronunțat în timpul reprezentăției unor gimnastici. Ce se întâmplase? Trei gimnastici, urcați în picioare unul peste altul își făcură puțin vânt ca să sară. Doamnei cu pricina, părându-i-se însă că cad, a țipat. Sugestiune. O simplă idee a determinat astfel un reflex, pe care de obicei îl provoacă o întâmplare reală.

În altă seară am văzut pe mai multe doamne și domnișoare tinându-se cu mâna de păr. De ce? Pentru că jucau pe scenă doi chinezii, suspendați în aer, având cozile lor legate cu frânghie de plafonul scenei. Cum părul acelor cucuane nu era în nici un pericol — nici chiar părul artificial — gestul d-lei nu se explica decât prin sugestiune.

Un doctor american, al cărui nume nu mă-l amintesc, a făcut o experiență foarte interesantă și în același timp hotărâtoare. Ceru voie autorităților să dispună de un condamnat la moarte în scop științific. Cereera fiindu-i satisfăcută, doctorul explica condamnatului că, fiindu-l milă de dânsul, a cerut ca în loc să-l ghilotineze, să-l omoare prin înțeparea unei artere. Pierzând cu înțepul sângele, va pierde conștiința și va muri fără absolut nici o durere. Condamnatul primi bucuros acest fel de moarte. Fu așezat pe o masă de operație a spitalului, apoi i se înțepă o vână, astfel ca să-i curgă sânge; în același timp se așeză la spatele lui un robinet cu apă și un lighian, dându-se drumul apei să picure încet. Condamnatul, crezând că zgomotul acesta era produs de sângele care-i curgea din vână, se aștepta dintr'un moment într'altul să-și sfârșească zilele. Și, într'adevăr, această așteptare a fost deajuns pentru ca să-l determine moartea. A murit prin urmare de frică unei închipuirii. Sugestiune!

Un englez avu originala ideie să-și pună capăt vieții aruncându-se după un pod înalt din parcul Buttes Chaumont din Paris. Felul acesta de a se sinucide nu avea nimic care să seducă; dar fiind reprodus cu mare lux de amănunte de către zfare, a exaltat închipuirea mai multor nenorociți, frământați de gândul sinuciderii, determinându-i să-l imiteze. Și s'au găsit atâția imitatori, încât poliția pariziană, alarmată, a trebuit să posteze mult timp un gardist pe acel pod spre a împedica pe cei care vor mai fi având tristul îndemn să imiteze englezul.

Dar la noi în țară câți știu de stația B. M. înainte de tragica sinucidere a nenorocitei Jeana Christescu? De atunci încoace însă au loc în această stație atâtea sinucideri, încât i-au făcut o tristă celebritate.

Crimele pasionale și sinuciderile sunt contagioase. După o sinucidere senzațională, povestită amănunțit în gazete, mă aștept să văd altele în zilele următoare — și așteptarea mea e, din nenorocire, adesea împlinită.

Sugestiunea e prin urmare o forță însemnată a sufletului omenesc. Ea poate fi întrebuințată și spre binele nostru, cu știință și metodă.

Despre aplicarea sugestiei la buna întrebuințare a vieții și la perfecționarea ființei noastre, mă voi ocupa într-o cronică viitoare.

Aladin.

PROMETEU

de PETRE ISPIRESCU

— Urmare și sfârșit —

— La ce cugeti tu oare, Pandora? strigă el când auzi că ea vrea să-l bage în ispită. Și numai gândindu-se ea să deschidă tronul ce-i fusese lăsat în păstrare, și rugat cu poftărire ca să nu se atingă de dânsul, se îngrozea și se înfricoșa.

Văzând Pandora că până acolo ajungea treaba, crezu că este bine să nu mai stăruiască de dânsul în cîrta aceea de timp.

Epimeteu se depărtă de locul ispitei cu teamă; iar Pandora, uitându-se după dânsul, zise:

— Ce prost ai mai fost și tu, găgăută! și cât ai dorit de mult să fii mai desghetată!

Pentru întâia dată, de la venirea Pandorei, eși Epimeteu fără soția sa, ca să se joace. Vezi că i se urăse și lui, și-i venise acru, tot auzind-o de dimineața până seara tronul și iarăși tronul, pare că era un lucru făcut, de tot de dânsul se împedica, ca și când le-ar fi umplut coliba, fără să aibă încotro se întoarce de dânsul.

Plecând Epimeteu, Pandora rămase ținută în loc dinaintea tronului, adică a cutiei, la care, cu ochi rețetători se uita cu mare luare aminte.

Și ce e drept, avea și la ce se uita. Capacul era dintr'un lemn neted și lustruit, de-și vedea chipul într'ânsul Pandora, și tronul cu totul măestrit lucrat.

De câteva ori voi să se smulgă de la dânsul; dar parcă o trăgea așa mai aproape și rămase neclintită din loc.

Apoi dorința de a ști ce e înăuntru, îi da ghies să se uite cu jind la dânsul. Și tot uitându-se, bagă de seamă că nu era legat cu o frînghiuță de fir de cel bun.

Atunci se aplecă să vadă cum era legat nodul. Acum altă belea, măestria cu care era făcut acel nod o ispită să se cerce, nu care cumva ar putea să descopere cum era făcut.

Și tot cercându-se, învățea printru degete frînghioara și când prinse de veste, numai iacătă că legătura se desfășură în mâinile sale.

Pandora tresări. Ea ar fi vrut și n'ar fi vrut să deslege nodul și se sperie când văzu că așa de lesne și cam fără voia ei se desnodă. Răsă-

rind, lovi tronul și cu genunchiul și se cam sdruncină, și odată auzi un vuvuit ca de un roi de albine.

Ea sta în cumpănă acum. Să nu deschidă cutia, îi era că Epimeteu nu o s'o crează că n'a umblat acolo, de va vedea și frînghiuța deslegată; să deschidă cutia, se temea să nu o certe.

Într-aceasta iaca se întorcea și Epimeteu. El culesese flori și venea încet, pas! pas! ca s'o împodobească pe nesimțite pe de la spate. Și în adevăr că Pandora nu băga de seaccea ce trebuia să facă.

Văzând-o astfel Epimeteu, parcă-i dete și lui inima brânci să știe ce este în acel păcătos de tronul.

Dacă ar fi zis ceva, poate că Pandora s'ar fi știut să-l deschidă; dar el tăcu.

Pandora în aceeași clipă mai auzi zuzuitul din tronul și de astă dată nu se mai putea stăpâni. Se vede că păcatele îi da ghies mereu și n'o lăsa în pace.

„Că doar nu s'o face gaură în cer!” își zise ea în sineși:

„Că doar n'o pica sânge. Îi șopti diavolul la ureche, de vei vedea ce este înăuntru”.

Și îndemnată de patima nerăbdăreii și de a ști ceea ce nu-i era dat să știe, ea pune amândouă mâinile și ridică capacul o țărișoară ca să se uite în tronul.

Dar n'apucă să-și plece capul bine și să pătrună căutătura până în tron și odată se umplu casa de niște jivine înaripate. Un zgomot ca de tunet se făcu când isbucniră din tron afară aceste lighioni spurcate. Ce socotiți că mi-ți era? O mulțime de jiganii mici și urâte la vedere, ce aveau niște aripi ca de libac, pornite spre năvălire, de să terească Dunnezeu și având niște ghimpi sau ace de te îngrozeau numai văzându-le. Ele începură a zăzâi într'un chip scârbos, așa cum face o mare mulțime de muscoți, de trântori, de viespi, de tăunți, ori de țânțari când shoară cu mare repeziciune.

Cum esiră din tron, pișeară pe Epimeteu. El dete un țipăt de durere! Când auzi Pandora țipătul lui Epimeteu, odată lăsă capacul tronului și mai în același timp începu și ea să se vaete, căci o pișcase și pe dânsa.

Știi ce erau drăcoasele acele de jivine? Era soiul cel nemărginit de mare al trudeilor cele rele și rusururile oamenilor, tot felul de boale și de păcătoși d'ale oamenilor.

Pasămite în fundul tronului era și Speranța sa Nădejdea; dar ea rămase acolo când lăsase Pandora capacul. Vezi că ea nu este ca păcatele ce dau năvală ca porcul.

Iacă așa spun păgânii că și-a isbândit necuratul de Joe și asupra bietei omeniri, fără ca să-i fi făcut vre-un neajuns, ci numai pentru că Prometeu îl dejenise pentru ce să-și nedreptățească păriutele și să-l răstoarne din scaunul domniei.

Vedeți d-voastră, dragii moșului, la ce fel de Zei se închinau păgânii? la niște Zei supuși patimilor mai cu asupra decît oamenii.

Și deatunci o rămas vorba printre pricopsiți și cărturari de zic, când dă cineva de un lucru care în aduce multă supărare, că a dat peste cutia Pandorei.

Noi însă, pe limba noastră, ce n'are nici în clin nici în mână cu bărfelile păgânilor, când voim să arătăm pe câte un astfel de om, ori să vorbim de dânsul, zicem: *a băgat pe dracul în casă cu lăutarul și nu poate să-l scoată cu sul de arhierii*, ori zicem: *a dat peste dracul*.

Convorbiri astronomice

Pământul văzut din Lună

O fi interesant Pământul nostru. În primul rând pentru că-l locuim noi, dar dacă ne lepădăm doar o clipă de vanitatea de a ne privi locuința aceasta, drept singura care există în spațiul ceresc, neapucă dorul să colindăm și alte Pământuri, cari cu cât nu se aseamănă cu al nostru, cu atât ne vor interesa mai mult.

Cunosc pe un tânăr scriitor, care s'a îndeletnicit în ultimul timp cu descrierea unei călătorii în Lună. Bine înțeles, publicarea acestei fantastice călătorii nu va rezolva problema scumpirei traiului, nici nu va reda pacea în Balcani, dar ea va corespunde unei nevoi sufletești, încercată de mulți cei cari uneori, obosiți de nimicurile vieții de toate zilele, vor să-și trimeată mintea cel puțin, pe un corp ceresc unde e mai multă liniște.

Pe Lună însă s'ar putea instala cel mai mare observator astronomic. Stelele strălucesc cu niște puncte, fără raze. Soarele luminează cu putere solul lunar, dar el nu împiedică stelele să strălucească până în preajma lui.

Se văd cu ochii până și multe din stelele ce numai cu lunetele se văd, pe Pământ. Calea Lactelui e o nișă privită de pe Lună; planetele Mercur și Venus sunt de o frumusețe neîntrecută.

Dintre toate astrele ce împodobesc cerul Lunei, cel mai interesant e însă Pământul. Glob imens, de 14 ori mai mare de cât vedem noi Luna. Pământul ar fi fost un obiect de admirație pentru omenirea din Lună. În 24 de ore, globul pământesc prezintă Lunii diferite înfățișări; când i-arată Europa și Africa, când Asia, când cele două Americi, Oceanul Pacific și Oceanul Atlantic. Și globul acesta e diferit colorat, căci se poate observa verdeața ecuatorială, albul calotelor polare, cenușul mă-

Pământul văzut din lună

Dacă ne trezim cu gândul în Lună, pe tovarășa de călătorie a Pământului, apoi acolo vom găsi liniște deplină. Acolo nu e aer, nu e apă, nu sunt viețuitoare. Giganticele coame ale munților, imensele abizuri ale craterilor lunari dorm de sute de veacuri, somnul cel mai adânc și doar lumina Soarelui, sau cea reflectată a Pământului, mângâie colosurile adormite.

Gândul nu face zgomot și gândul nostru nu va turbura pacea vesnică a Lunei. Fălăitul aripelor lui nu se aude, dar nu s'ar auzi pe Lună nici explozia a miilor de tunuri monstru.

Pământul e un minunat balcon ceresc de pe care se pot contempla comorile ceresti, dar astronomii pământestii sunt nemulțumiți; atmosfera cea deasă ce ne înconjoară e o piedică pentru studiarea astrelor. Nu mai vorbim de zilele când se așază norii cei triști, cenuși, cari aruncă fotoape de apă, ei chiar de serile când cerul e cu totul senin. Chiar atunci, atmosfera e un dușman al astronomiei, căci ea pune un voal des între noi și între bolta cerească. Cu cât luneta cu care observ va fi mai puternică, cu atât voalul se va îngroșa.

Când noi pe Pământ avem Luna nouă, de pe Lună Pământul e văzut plin și atunci doar planeta noastră luminează giganticul murosolen lunar; când Luna ne arată primul ei pătrar, Pământul văzut de pe Lună e în ultimul pătrar; în sfârșit când noi avem Luna plină, Pământul e nou, luminat doar de lumina reflectată ce i-o trimite Luna.

Dar nu ai fost pe Lună ca să ne vorbești cu atâta siguranță de ce se vede de pe ea!

Nu, n'am fost de cât eu gândul, dar închipuiți-vă Pământul, Luna și Soarele în spațiu, obișnuți-vă cu ideea că și Pământul e un corp ceresc ca orice altul și veți înțelege lesne, cum se va vedea Pământul din Lună, jind bine înțeles dimensiunile acestor astre și depărtarea la cari se găsește și mișcările lor reale.

Gravura alăturată nu e o simplă fantezie, errealitatea: solul e al Lunei, iar Luna de pe cer e... Pământul. I-Zeea aceasta poate să supere pe mulți, cari vor găsi că își pierd echilibrul pe globul acela ce plutește sus în cer, dar acesta e adevărul.

Victor Anestin

Marco de Saint-Hilaire

INAVANTARE NEPREGĂTITĂ

La ultima din revistele pe care Napoleon o făcu la finele lui ianuarie 1814, împărțindu-și privirile acestei mulțimi de viteji, care fără să știe, priveau pe împăratul lor pentru ultima oară, Napoleon observă, într-un regiment de linie, un soldat care, bătrân deja, nu avea cu toate acestea decât gradul de sergent. Acest subofițer are ochii mari care strălucesc ca două facle pe o față bronzată de douăzeci de companii; o mustață încăruntată îi ascunde jumătate din figură și o face încă și mai bizară. Împăratul îi face un semn ca să iasă din rânduri și să vie la el. La acest ordin, inima bătrânului soldat simți o emoție care, până în această zi îi rămăsese necunoscută. O vie roșată îi acoperă obrazii. „Te-am văzut deja în oarecare locuri, îi zise Napoleon cu interes, dar este cam mult de atunci: cum te numești? — Noél, sire. — Ești cunoscut mai mulți Noél, dar nu ești tu; din ce parte ești? — Copil al Parisului. — Tu nu erai în Italia cu mine? Da, sire, la podul Arcole, știți... — E drept, întrerupse împăratul, acum te cunoșc; și ai devenit sergent? — La Marengo, sire. — Dar după aceasta?... — După asta, repetă Noél, plecând ochii, după asta, nimic, sire. — N'ai voit deci să intri în gardă? — Din contră, era singurul lucru pe care-l doream; pentru că am fost la Austerlitz, la Wagram, în fine la toate bătăliile mari, dar... — Ei bine? — Ei bine! din toate nimic și iară... — Aceasta nu mă surprinde, făcu Napoleon încrețind ușor fruntea; ai fost propus pentru cruce? — Tot mercu, sire.

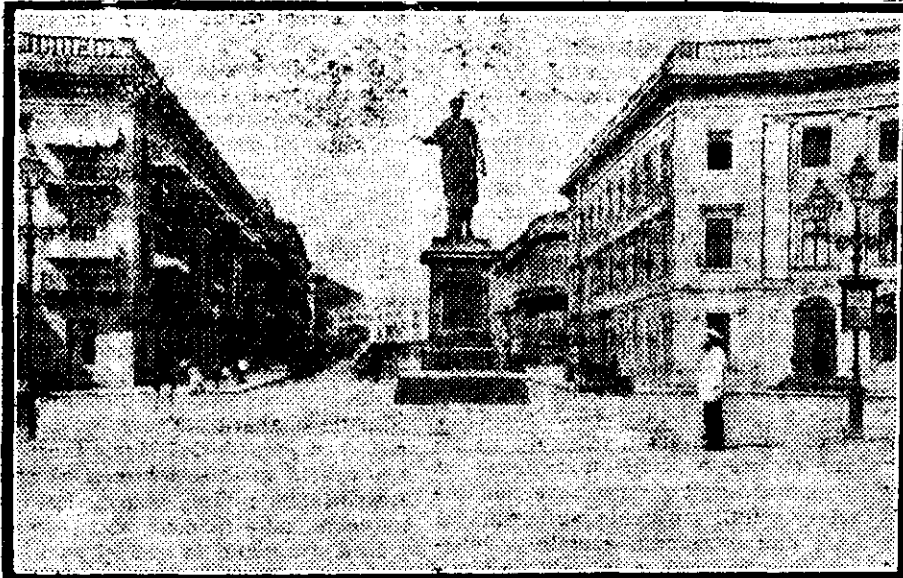
— Vom vedea îndată; reîntoarce-te în rândul tău”.

Napoleon se apropie apoi de colonel și se înfățișă cu el în cel mai scurt timp de câteva minute. Priviri aruncate din timp în timp lui Noél făceau să presupună că el era obiectul acestei convorbiri. În adevăr, Noél este unul din acei prețioși soldați viteji și liniștiți, sclavi ai datoriei și ai disciplinei; devotați, desinteresati cum îi plac împăratului. El se distinsese în mai multe rânduri, dar modestia lui, s'ar putea spune timiditatea nu i-a permis să ceară avansarea, la care avea drept de mult timp; nu este chiar nici decorat. Napoleon a ghicit că s'ar făcut v-novați către Noél de o mare nedreptate. Deci trebuia să o repare într-un chip strălucit. El recheamă pe subofițer. „Uite! îi zise, e mult de când ai meritat-o, căci este mult de când ești viteaz”. Și împăratul înfige chiar el, pe pieptul bătrânului soldat, cu ajutorul unui ac de aur, crucea pe care și-o luase de pe pieptul său. La un semn al colonelului, toboșarii bătură tobele; cea mai mare tăcere domnește pe toată linia, și colonelul, prezentând regimentului pe noul cavaler al Legiunii de onoare, strigă cu o voce tare: „Soldați, în numele împăratului, recunoașteți pe sergentul Noél ca sublocotenent în regimentul vostru!” Îndată frontul prezintă armele, drapelul se înclină, muzica face să se audă o turlă.

Noél a cărui inimă este emoționată în mod viu, crede că visează; el privește pe împărat, ar voi să se arunce la genunchii săi; dar fizionomia rece a lui Napoleon, care pare mai mult că face decât că acordă o grație, îl ține; fără să facă să pară că observă sentimentele diverse care agită pe bătrânul soldat, Napoleon face un semn de înțelegere colonelului, care rotind sabia pe deasupra capului pentru a face să bată tobele, reia vecea sa puternică: „Soldați! în numele împăratului, recunoașteți pe sublocotenentul Noél ca locotenent în regimentul vostru!”

1 Această nouă lovitură de trăsnet

Vederi din Odesa (Rusia)

Bulevardul Nicolae și monumentul ducelui de Richelieu

este aproape să facă să cadă pe Parisian. Picioarele de-abia îl susțin; ochii lui care, de douăzeci de ani, nu au plâns nici odată afară de la moartea mamei lui se udă, vederea i se întunecă, buzele i se mișcă fără să poată murmura o vorbă distinctă. În fine, după ce tobele bătură a treia oară, el aude pe colonelul său strigând încă: „Soldați! în numele împăratului, recunoașteți pe locotenentul Noél ca căpitan în regimentul vostru!”

Napoleon dădu apoi calului o ușoară lovitură, și, urmat de strălucitorul său stat-major, continuă revista, după ce aruncase o privire rece sârmanului Noél care, cu figura palidă, cu buzele decolorate, închisese ochii căzând în brațele colonelului lui.

Vulturul pierdut și regăsit

Sosit înaintea frontului unui batalion care dăduse înapoi un moment sub sfotarea unei divizii de cavalerie din garda imperială rusă, fața împăratului se posomoră, și înviorând calul cu câțiva pînțeni, el strigă deodată:

„Soldați! ce ați făcut vulturul ce vi l'am dat? mi-ați făcut jurământul de a-l apăra până la moarte!”

Un murmur ușor, urmat deodată de cea mai mare tăcere, răspunse singur la această întrebare; comandantul acestui batalion eși din rânduri și înaintă cu vârful sabiei în jos:

„Sire, spuse el cu un fel de șovăire, port-drapelul a fost omorât în timpul celei dintâi șarje și numai după a doua, când regimentul a putut să formeze un pătrat, am văzut dispariția aquilei noastre.

— Și ce-ați făcut fără drapel? reluă Napoleon cu un ton aspru.

— Sire, ne-am dus să-l căutăm în mijlocul cuirasierilor ruși, și rugăm pe Majestatea Voastră să ne dați unul în schimb”.

Și doi subofițeri eșiră din rânduri purtând fiecare câte un stindard rusesc pe care strălucea vulturul negru cu două capete. Împăratul privi, cu admirație, un moment aceste două trofee; păru că șovăește, apoi reluă: „Soldați, imi jurați că nici unul din voi nu a văzut pierderea drapelului?”

— Jurăm, răspunse regimentul într-o singură voce.

— Imi jurați că toți ați fi fost morți pentru a-l relua dacă ați fi știut?”

— Da! da!

— Și veți păzi bine în viitor pe acela pe care vi-l voi da? pentru că, știți, un soldat care și-a pierdut drapelul și-a pierdut tot.

Aclamații franceze răsunaseră de

astă-dată.

„Ei bine, zise împăratul întinzând mâna, consimt să primesc aceste drapel și o să primiți vulturul. Cât despre d-ta, comandante, adaugă el cu un ton mai puțin sever decât prima dată, vei veni să mă găsești după revista, am să-ți vorbesc”.

Deabia se terminase această lungă inspecție și șeful batalionului era în prezența împăratului.

„Domnule, sunt foarte mulțumit că te văd, îi zise el înapoiind salutul și atrăgându-l la o parte: batalionul d-tale a slăbit er?”

— Sire, Rușii ne strângeau așa de aproape, că ne-a fost imposibil să executăm focurile la un loc.

— Totdeauna pretexte, scuze...

— Sire, nu este greșala mea dacă nu sunt mort! reluă ofițerul cu un fel de umoare.

— Ah! comandante, ce-mi spuți acolo! mă înțelegi rău.

Apoi, apropiindu-se înțet de ofițer, zări la gulerul hainei sale o rupătură care îngrise culoarea netedă a postavului.

„Ce este asta? îi întrebă Napoleon cu interes, băgând în același timp degetul în rupătură; iată o butonieră care nu mai este de ordonanță astăzi, adaugă el.

— Nu știu, răspunse comandantul cu un ton de indiferență; poate este o gaură...

— Și acest epolet, continuă Napoleon mereu cu același ton; ia uitete în ce stare este! Vă trebuie un altul, domnule...”

În adevăr, jumătate de epolet fusese luată de o ghiulea; nu mai rămănea decât un găitan.

„Sire, poate este un glonț, răspunse ofițerul fără să aibe acul de a da importanță acestor probe de curaj.

— Da, un glonț care a făcut o gaură... Un moment domnule! ești grăbit, făcu împăratul, mai am câteva lucruri să-ți spun”.

Și băgând din nou degetul în rupătura gulerului pe care o lărgi mai mult, el continuă:

„Astă seară, domnule major, după ce vei azista la apel și vei face inspecția oamenilor, te vei duce să cauți pe maiorul general, din partea mea, și-ți vei spune să-ți dea o rozetă pentru a astupa gaura aceasta”. Și Napoleon văzând că acesta se înduioșase se grăbi să adauge: „Aide, fi liniștit!... Du-te și fă în așa fel de a nu te lăsa să fi omorât, după cum ai acul de a mă amenința, pe mine care te iubesc și te apreciez mai mult de cât toți”.

Și după ce îl trase ușor de mustață, îi întoarse spatele, fără îndoială pentru a evita, cum avea obiceiul să spună, o scenă de slăbiciune și se duse la grupul de ofițeri generali în mijlocul cărora vorbea mai înainte.

Trad. de Traian Popescu-Jescu

O căsătorie în familia Bonaparte

Zilele trecute s'a celebrat cu o deosebită solemnitate la Paris căsătoria principesei Margareta Murat, fiica cea mai mare a principelui Murat, al 5-lea acest nume în ordinea genealogică a familiei. Pronumele său este Ioachim ca și al strămoșului său Ioachim Murat, regele Neapolului și Siciliei. El poartă și numele de „Principe de Ponte Corvo” pe baza decretului neapolitan din 1812.

Iată ordinea cronologică a familiei Murat:

Ioachim Murat, rege al Neapolului, mort la 1815, soțul Carolinei Bonaparte, sora împăratului Napoleon I cel mare; fiul lor Lucien, mort la 1878; fiul cel mai mare al acestuia Ioachim mort la 1901, căsătorit cu defuncta Malcy, născută principesa Berthier de Wagram; fiul cel mai mare al acestora Ioachim, născut la 1856, căsătorit cu principesa Cecilia, născută Ney d'Elchingen.

Aceștia din urmă sunt părinții miresei, în vinele căreia așa dar curge sângele a trei maresali ai primului imperiu francez.

Ea s'a născut la 1886. O mătușă a miresei principesa Murat, născută la 1863 este soția fostului ministru de externe al Austro-Ungariei, contele Agenor Goluchowski.

Iată câteva date asupra primului Murat Ioachim, regele Neapolului: El s'a născut la 20 Martie 1767, ca fiu al unui cărmătar din La Bastide-Fortinière, localitate, care astăzi se numește „La Bastide Murat”. Mai întâi el a fost destinat pentru cariera preoțască, dar la începutul marelui revoluționar francez, deveni soldat, avansă foarte repede grație vitezei sale, astfel că la 1796 era adjutant al lui Napoleon, pe care îl însoți în campania din Egipt, și apoi luă parte la lovitura de stat de la 18 Brumaire când fu dizolvat cu forța consiliul celor cinci sute. Ca comandant al gardei consulare se căsătorii la 20 Ianuarie 1800 cu Carolina Bonaparte, sora împăratului Napoleon. La 1801 fu numit mareșal, iar la 1805 „Principe al imperiului”, la 1806 Napoleon îl numi mare duce de Berg și la 1808 rege al Neapolului.

Fiind făcut prizonier la 1815 de către austriaci fu trimis înaintea unui tribunal marțial și împușcat la 13 Octombrie același an. La locul de osândă el dovedi un curaj extraordinar admirat fiind chiar de dușmanii săi. În poporul francez și astăzi se povestesc numeroase episoade despre acest strălucit și viteaz, șef al cavaleriei.

După cum se știe sângele lui Murat curge și în vinele M. S. Regele Carol al României, a ducelui Eduard II de Anhaer adică nu direct sânge al regelui Ioachim ci dela nepoata acestuia, Antanetta Maria, care s'a căsătorit cu principele Carol Anton de Hohenzollern-Sigmaringen.

Cititorii noștri pot afla amănunte despre aceasta, în cartea „Din viața Principelui Carol Anton” apărută în editura ziarului „Universul”. (Prețul 1 leu).

Tânărul soț al principesei Margareta Murat este baronul Edgar Lejeune, locotenent într-un regiment francez de cuirasieri. El este strănepotul lui Ludovic Francois Lejeune, care sub Napoleon I avansă până la gradul de general de brigadă. Acesta la 1810 fusese ridicat la rangul de baron al imperiului francez. El era căsătorit cu Luisa Adela, născută Clary, și era o nepoată vitregă a Mariei Julie Clary și surorii ei Desiree Clary. Maria Julie Clary era însă soția lui Iosif Napoleon, fratele mai mare al împăratului, care de la 1808 și până la 1813 a fost rege al Spaniei. Și „Regina Desirée” este cunoscută străbună a familiei domnitoare din Suedia, soția regelui Carol XIV, fostul mareșal al Franței Bernadotte. Acestei înscriseri a baronilor Lejeune cu Clary și prin Clary se datorește că familia Lejeune a jucat întotdeauna un mare rol în nobilimea neapolitană. C. Scurtu.

„GRENADIERA“

— După HONORÉ DE BALZAC. —

Carolinei
Poeziei călătoriei
Călătoriei recunoscător

— U R M A R E —

Cel doi copii ațâțară și ei multă curiozitate și mamele nu puteau să-I privească fără a-I învidia. Amândoi semănau doamnei Willemseus care era în adevăr mama lor. Și unul și altul aveau acel ten transparent și culorile acelea vii, acei ochi curași și umzi, genele acele lungi, aceasta înfrățime a formelor care imprimă atâta strălucire frumuseților din copilărie.

Cel mai mare se numea Louis-Gaston; avea părul negru și o privire plină de îndrăzneală. Totul în el arăta o sănătate robustă, precum fruntea lui largă și lată, părea a trăda un caracter energic. Era svelt, îndemânat în mișcări, foarte sprinten, în totul natural, nu se mira de nimic și părea a cugeta asupra tot ce vedea.

Celalt se numia Marie-Gaston, era arpoape blond, deși în părul lui câteva suvițe erau de un blond-cenușiu, culoarea părului mamei sale. Marie avea formele subțirele, delicateța trăsăturilor, fineța grațioasă care produceau atâta farmec în doamna Willemseus. Părea bolnavicios; ochii lui cenuși aruncau câte o privire dulce, culorile sale erau palide. Avea ceva femeesc în el. Măicusa îi păstra încă gulerul brodat, buclele lungi și înfrățite și vesta împodobită cu ceaprazuri și care dă unui băiețel o grație de nepus și trădează această plăcere atât de femeiască de a se găti și care face poate tot atâta plăcere mamei cât și copilului.

Acest costum contrasta cu vesta simplă a băiatului mai mare peste care era lăsat gulerul alb al cămășii. Pantaloni, încălțăminte, culoarea hainelor erau la fel și se vedea bine că amândoi băieții erau frați. Era imposibil văzându-i să nu fi atins de grija ce purta Louis fratelui său. Cel mai mare avea pentru celalt ceva părintesc în privire; și Marie, cu toată nepăsarea vârstei părea pătruns de recunoștință pentru fratele său. Aceste două floricele, abea despărțite de tulpina lor păreau mișcate de același vânt, luminate de aceeași rază de soare, una colorată, alta pe jumătate oșilită.

O vorbă, o privire, o îngânare era destul spre a-I face atenți, să-I facă să întoarcă capul, să asculte, să audă un ordin, o rugămintă, o recomandație și să asculte. Doamna Willemseus îi făcea să înțeleagă dorințele sale, voința sa cu și când ar fi fost între ei o gândire comună. Când erau, în timpul preumblării, ocupați cu jocul înaintea ei, culegând o floare, examinând o insectă ea îi contempla cu atâta duioșie în cât trecătorul cel mai indiferent se simțea mișcat, se oprea ca să vadă copil, să le surânda și să zăbovească pe mamă cu o privire amicală.

Care n'ar fi admirat curățenia hainelor, drăguța lor voce, grația mișcărilor lor, fisionomia lor plăcută și nobleța instinctivă care revela în ei o educație aleasă încă din leagăn! Acești copii păreau a nu fi lipat și plâns nici odată.

Mama lor avea ca o prevedere electrică a dorințelor lor, a durerilor lor, prevenindu-le și calmându-le mereu. Ea părea a se teme de un plâns de a lor mai mult ca' condamnarea ei vecinică. Totul în copil aceștia era o laudă pentru mama lor; și tabloul triplu lor vieții, făcea să se nască niște gânduri plăcute, imaginea acestei fericii pe care visăm s'o gustăm într-o lume mai bună.

Existența interioară a acestor trei

creaturi se potrivea tocmai cu ideile ce-I făceau la privire lor, era viața plină de ordin, regulată și simplă care convine educațiilor copiilor.

Amândouă se sculau o oră după răsăritul soarelui, făceau întâi o mică rugăciune, oibceiul copilăriei lor, cuvinte adevărate, spuse timp de șapte ani pe patul mamei lor, încpute și sfârșite între două sărutări. Apoi, cei doi frați, obișnuiți de sigur cu aceste griji minuțioase a persoanei, atât de necesare sănătății corpului, curățenia sufletului, și cari dau oare cum conștiința bine-lui, făceau o toaletă tot atât de scrupuloasă ca aceea a unei femei frumoase. Nu le lipsea nimic, atâta le era frică, și unuia și altuia, ca nu cum-va mama lor, fie chir cu multă dragoste, să le facă vre-un reproș, când, la masă, sărutându-i să le zică, după împrejurare :

— Scumpi mei îngerași, unde ați putut deja să vă murdăriți unghiile? Amândouă se duceau în grădina unde păreșeau, în roua și răcoarea dimineții, impresiunile nopții, așteptând camerista să le prepare salonul comun unde se duceau să studieze lecțiunile, așteptând ca mama lor să se scoale. Insa din moment în moment pânneau momentul trezirii ei, de și n'aveau voce să intre în camera ei de cât la o oră anumită. Această iruție matinală făcută în totdeauna în contravenția pactului primitiv, era în totdeauna o scenă delicată și pentru ei și pentru dna Willemseus.

Marie sărea pe pat pentru a trece brațele împrejurul idolului său, pe când Louis, ingenuenția la căpătâi, lua mâna mamei sale. Erau atunci întrebări pline de grijă, precum un amant găsește pentru iubita lui; apoi răsede îngodești, mângâeri pline de pasiune și curățenie, tăceri, gângăvirii, povestiri copilărești întrebări rupte și reluate cu sărutări, rare ori terminate, totdeauna ascultate...

— Ați lucrat bine? întreba mama cu o voce blândă, gata să se plângă de lenovie ca de o nenorocire, gata să arunce o privire plină de lacrimi aceluia ce s'ar fi găsit mulțumit de sine însăși. Ea știa că acești copii erau cuprinși de dorința de a-I plăcea; ei știau că mama lor nu trăia decât pentru ei, îi conducea în viață cu toată priceperea iubirei, și că le dădea toate gândirile ei, toate orele ei. Un simț admirabil care nu e însă nici egoismul nici rațiunea, care e poate sentimentul primei sale nevinovății, face ca copiii să știe dacă sunt sau nu obiectul unor îngrijiri deosebite și dacă ne ocupăm de ei cu plăcere. Îi iubești mult? aceste scumpe creaturi, cu toată inima și cu toată dreptatea, sunt atunci cât se poate de recunoscători.

Ei iubesc cu patimă, cu gelozie, cu delicatețea cele mai grațioase, găsesc de spus vorbele cele mai dulci; sunt încredători, se încred cu totul în tine. De aceea poate nu sunt copii răi fără mame rele; căci afecțiunea ce o simt e în schimb celei ce au primit, de primele îngrijiri de care au fost înconjurați de primele cuvinte ce au auzit, cu primele priviri unde au căutat iubirea și viața. Totul devine atunci atragere sau totul e respingere! Dumnezeu a pus copiii la sânul mamei pentru a-I face să priceapă că ei trebuie să stea mult timp acolo. Totuși sunt mame cari nu găsesc de cât nerecunoscătoare, gingași sublime și duioase mereu lovine, ingratiitudinii, îngrozitoare, cari probau cât de greu e de stabilit principiul absolute în ceea ce privește sentimentul. Nu lipsea în i-

nima acestor mame și în acele ale fiilor nici una din acele mișcări de legături cari trebuia să-I lege pe unii de alții. Singurii pe pământ, ei trăiau din aceeași viață și se înțelegeau bine.

Când, dimineața, doamna Willemseus rămânea tăcută, Louis și Marie tăceau respectând tot ce o privea pe ea, chiar și gândurile pe cari nu le cunoșteau. Insa cel mai mare, înzestrat cu o cugetare deja puternică, nu se mulțumea nici odată de asigurările mamei că sănătatea ei e bună; el îi studia fața cu o îngrijire vădită, necunoscând pericolul, dar presimțindu-l, când vedea împrejurul ochilor săi cerniți culori violete, când zărea orbitele mai înfundate și roșetele feței mai aprinse. Plin de o adevărată simțire, el ghi-acea când jocurile lui Marie începeau a o obosi, și el știa atunci să spue fratelui său : vino, Marie, hai să mâncăm, mi-e foame.

Insa ajungând la ușă el se întorcea spre a vedea expresiunea feței mamei sale, care, pentru el, tot mai găsea încă un surâs; și adesea chiar lacrimi curgeau din ochii ei, când un gest al copilului ei îl dovedea un sentiment miunat, o pricepere precoce a durerii.

Timpul destinat primului dejun al copiilor și recreației lor era intrabușinat de doamna Willemseus pentru toaleta ei; căci ea se gătea pentru scumpii ei copii, ea voia să le placă, să le fie plăcută în toate, să fie pentru ei grațioasă la vedere, să fie pentru ei atrăgătoare ca un dulce parfum la care revii totdeauna.

Ea era în totdeauna gata pentru repetițiunile cari aveau loc între otele zecă și trei, însă cari erau întrerupte la amiază pentru un al doilea dejun luat în comun sub pavilionul din grădina. După această masă o oră era acordată pentru jocuri, în timpul căreia fericita mamă stătea culcată pe un lung divan în pavilionul de unde se zărea această frumoasă Touraine, mereu schimbabilă, mereu întinerită de miile de întâmplări ale zilei, ale cerului, sezonului. Cel doi copii alergau prin locurile cultivate, se urcau pe terase, alergau după șopârle grupate ei înșiși și sprinteni ca șopârle; admirau grăunțe, flori, studiau insecte și veneau să întrebe despre tot pe mama lor.

Erau atunci duceri și întoarceri continue la pavilion. La țară copiii n'au nevoie de jucării, totul le e ocupație. Doamna Willemseus asista la lecțiuni, ocupându-se cu brodatul. Ea stătea tăcută, nu privea nici pe profesori nici pe copii, ea asculta cu atenție ca și când ar fi căutat să priceapă sensul cuvintelor și să știe dacă Louis dobânda țarie; incurca el pe profesor prin o întrebare și dovedea el astfel un progres? Ochii mamei se însuflețeau atunci; ea surâdea și îi arunca o privire plină de speranță. Ea pretindea mai puțin de la Marie; ea dorea totul de la cel mai mare pentru care are un fel de respect, întrebându-l tot tactul de femeie și mamă spre a-I înălța inima, a-I da o idee înaltă despre el însuși. Această procedură ascundea un gând pe care copilul trebuia să-I priceapă într-o zi și pe care-l înțelese. După fiecare lecțiune, ea conducea pe profesori până la prima porțiță, și acolo întreba ea despre studiile lui Louis. Ea era așa de blândă și așa de îndemnată, în cât repetitori spunea adevărul pentru a o ajuta să facă pe Louis să lucreze la materiile unde le părea mai slab. Prânzul sosea; apoi jocul, plimbarea; în fine, seara, se învâtau lecțiunile.

Așa era viața lor, viață uniformă, însă plină, unde lucrurile și distracțiunile bine potrivite nu lăsauf nici un loc plictisului. Descurajările și certurile erau cu neputință. Iubirea fără margini a mamei făcea ca totul să fie ușor. Ea dăduse discrețiune celor doi fii nerefuzându-le nici odată nimic, curaj lăsându-i la re-

semnare, făcându-i să zăroască necesitatea sub toate formele; ea desvol-tase, întărise natura îngerească cu o îngrijire de zână. Une-ori câte-va lacrimi umezeau ochii săi arzători, când, văzându-i jucându-se, se gândea că el nu-I priceinuseră nici cea mai mică supărare. O fericire mare, completă, nu ne face să plângem astfel de cât pentru că e o imagine a cerului despre care avem cu toții percepțiuni foarte confuze.

Ea petrecea ore oline de fericire culcată pe canapeaua-i de câmp văzând o zi frumoasă, o mare întindere de apă, o țară pitorească, auzind vocea copiilor, râsul lor renăscând chiar din răs, și certurile lor mici de unde apărea unirea lor, sentimentul de tată al lui Louis pentru Marie-Gaston, și iubirea amânduror pentru dânsă. Amândouă, de oarece o vuseseră, în timpul primei lor copilării, o bonă engleză, vorbeau tot atât de bine limba engleză ca și limba franceză, de aceea mama lor se servea în mod alternativ de amândouă limbile în conversație. Ea dirigea admirabil de bine tinerele lor suflete, nelăsând să pătrundă în priceperea lor nici o idee falsă, în inimă nici un principiu rău. Ea îi guvernă prin blândete, neascunzându-le nimic, explicându-le tot. Când Louis dorea să citească, ea avea grija să-i dea cărți interesante. Era viața marinarilor celebri, biografiile oamenilor mari, a căpitanilor iluștri, găsind în cele mai mici detalii din aceste feluri de cărți mișcări de ocazii de a-I explica lumea și viața; insistând asupra mijloacelor de care se serviseră oamenii obscuri, însă cu adevărat mari, plecați, fără protectori, din ultimele ranguri ale societății, pentru a ajunge la o soartă nobilă. Aceste lecțiuni, cari nu erau cele mai puțin folositoare, se dădeau seara, când micul Marie-Gaston adormea pe genunchii mamei, în tăcerea unei nopți frumoase, când Loara reflecta cerul; însă melancolia acestei femei adorabile se îndoia în totdeauna și ea, la urmă, tăcea rămânând nemișcată, visătoare, cu ochii plini de lacrimi.

— Mamă, de ce plângi? o întrebă Louis într-o splendidă seară de lunie, în momentul în care semi-colonile unei nopți senine urmau unei zile calde.

— Fiul meu, zise ea atrăgând de gât copilul a cărui emoțiune ascunsă o atinse, pentru că soarta sârmanului Jameray Duval, care a ajuns la ceva fără jutor, este scarta pe care ți-am făcut-o ție și fratelui tău. În curând, scumpul meu copil, vești fi singuri pe pământ, fără surrijin, fără protecție. Vă voi lăsa, încă nici și totuși aș vrea să te văd destul de tare; destul de instruit pentru a servi de călăuză lui Marie. Și n'as avea timpul necesar. Vă iubesc prea mult pentru a nu fi foarte nenorocită prin aceste gânduri. Scumpul copil, numai să nu mă blestemați într-o zi...

— Și de ce te-ai blestema într-o zi mamă?

— Într-o zi, sârman copil, zise ea sărutându-i fruntea, vei recunoaște că v'am greșit vouă. Vă voi părăsi, aici, fără avere, fără... Ea ezită. — Fără un tată, reluă ea.

La acest cuvânt ea izbucni în plâns dete încet la o parte pe fiul său care, prin un fel de intuiție, pricepu că mama sa voia să fie singură și luă cu dânsul pe Marie-Gaston pe jumătate adormit. Apoi, o oră după aceea, când fratele său fu culcat, Louis reveni cu pași înceti spre pavilion unde era mama sa. El auzi atunci aceste cuvinte, spuse cu o voce delicioasă pentru el : — Vino Louis.

Copilul se aruncă în brațele mamei sale și ei se îmbrățișară îndelung.

— Scumpa mea, zise el în sfârșit, căci îi dădea adesea acest nume, și găsindu-i chiar prea slab pentru a exprima toată iubirea, scumpa mea, de ce te temi că vei muri?

(Va urma) Gaston Toussaint.

LEGENDA SUEDEZĂ

STÂNCA

Pe culmea unui munte înalt se găsea odată o stâncă care semăna cu capul unui uriaș; partea cea mai strălucită ce eșea din pământ semăna cu gât și era puțin curbată spre înainte, iar partea cea mai lărgă și semăna cu un cap de om. Niște licheni albi îi acoperă capul ca un păr.

Stânca asta stătea aci de mai bine de o mie de ani, și i-se urăse tot seșind acolo; ar fi vrut să se ducă pe jos, prin vale, să vadă arborii schimbându-și frunza și foile, și nu numai pini și brazi.

Iată o zi trecu pe-acolo vulpea; stânca îi strigă:

— Ei taică Mihai, tu care ești așa de victorios, poți fără indoială să mă ajuți să merg în vale!

Vulpea trecu prin prejur se uită, examină și zise după un minut:

— Nimeni nu te poate ajuta; aci o să rămâi până la sfârșitul lumii! Iarna cea friguroasă veni și stânca se rugă de un uragan:

— Tu, care ești așa vijelios și nu îți știi nimeni în drum poți să mă duci până în vale?

Uraganul se prăbuși din toate forțele spre stâncă dar stânca înaintea ei stătea tot acolo nemişcată.

Iarna trecu și veni primăvara; turmele se apropiară de stâncă.

Într-o zi veni un taur pe acolo. Stânca îl rugă să-i ajute zicând:

— Tu, taure care ești mai tare ca 50 de oameni poți să-mi ajuți să merg în vale? Taurul se îngâmfi și se repezi de vre-o două ori. Stânca tot pe loc rămase, iar taurul se alese cu coarnele rupte.

Un copil care văzuse taurul slăbindu-se astfel se apropiie de stâncă și zise: Să vezi cum o să arunc eu piatra asta jos în vale.

Stânca auzind aceasta, tresări în moment; apoi se gândi:

— Cum? Dacă vulpea mi-a refuzat ajutorul său, dacă uraganul și taurul n-au putut, să poată această slabă creatură omenească!

Tăbărul ciobanului două crăci tari de pom, apoi se așeză lângă partea stâncel ce se înclină spre munte. Între munte și gâtul gigantului se deschidea o scobitură. Aci băgă băiatul o cracă și începu să împingă pe sub stâncă. Stânca simți că se cutremură. Dar față de oameni nu putea zice nimic.

Stânca își băgă și o două prăjini în gaură și o lărgi; puse apoi umărul și capul de uriaș căzu în prăpastie.

Trad. de Vanl.

Neustrația noastră colorată

O catastrofă militară în Austria: 12 soldați înecați

Din Innsbruck se scrie că în ziua de 13 August, o patrulă de cavalerie compusă din 12 soldați, în frunte cu un sublocotenent, voind să treacă pe un pod de scânduri râul Sau de lângă comuna Gorvitz, scândurile podului său rupt din cauza vitezei accelerată de care mergea, călăreții căzând în apă. Poți cei 12 soldați să înecat, scăpând sublocotenentul. Patrula aparținea reg. 11 de cavalerie, din corpul 10 de armată.

Neustrația noastră de azi, reprezintă scena acestei grozave catastrofe.

CITITI Aventurile unui Călugăr

Nic roman instructiv pentru toți. Depozit. Librăria Națională, Socok, Alcalay, Sleten și la toți depozitarii de ziare.

Prețul lei 1,10 cu porto pentru provincie

Pentru doamnele menajere. Recomandăm calduros

„Regina bucătăriei”

Un volum conținând rețete complete pentru ori-ce fel de mâncări, pentru sînă toși și bolnavi.

1 LEU

La administrația Ziarului „Universul” pentru provincie se adăugă 10 bani porto

Costul ramburs nu se expediază

VAPSEA DE PĂR RAPID

GARANTAT ABSOLUT
NEVĂTĂMĂTOARE

Văpșto îndepărtează părul căruntit sau albit, în negru, brun, castaniu sau blond într-un mod atât de perfect și de natural în cât nu se observă de loc că părul a văpșit. Întreținerea sa este simplă și mai ușoară ca în orice altă vâpșă de păr.

Prețul lei 2,50. La mulțumire se restituie imediat costul.

Bomboane Orientale
Parfumează admirabil gura

și distrug ori-ce miros urât al gurei provenit din tutun, dinți stricați sau stomac deranjat.

Cuția 50 bani la drogherii și farmacia.

Observați marca Semiluna cu stea, singura veritabilă.

CREMA FLORA POMADA
PUDRA FLORA Capilogen
SAPUN (Apă de păr)

TUSEA cea mai teribilă, bronșite acute și cronice, tusea măgarească, vindecă sigur

Pectosin Steanu

Sticla lei 3.—La drogherii și farmacii

PURGEN

PURGATIV IDEAL cu renume universal

De o eficiență absolută sigură. Cuția cu 25 purgative lei 1,50. Observați că fiecare pastilă să aibă inscripția: Purgen Bayer, singurul veritabil.

ANEMIA (lipsa sângelui), clorura, neurasthenia, histeria, slăbiciunea generală, vindecă

Hemofer Steanu

recomandat de prof. dr. Buicic, prof. dr. Leonte, prof. V. Negel, și alții, ca unul din cele mai puternice reconstituente ale corpului slăbit. Sticla lei 4.

DURERI REUMATICE

Neuralgii, migrenă, dureri de cap și dinți vindecă sigur

PASTILELE

Neuralgice Arist

Un flacon 2,50

La drogherii și farmacii.

Voiți să faceți să nu mai bea

pe bărbatul... (text partially obscured)

Vă vom arăta cu metoda noastră, punerea în aplicare fără ca păținașul să observe cât de puțin. În cele mai multe cazuri nu poște nioi să priceapă, căci neputând suporta de loc spiritul, el crede că vina este a abuzului băuturii.

Noi primim zilnic o mulțime de scrisori de mulțumire, de la bărbați și femei de toate clasele, bogăți și săraci, cari au fost remediați cu strălucit succes. Corespondența sosește cu cea mai mare discrețiune, și pentru inocența metodei garantăm și cităm ceea-ce ne scrie dr. Unrein Franz din Resiczabanya:

Prea stimat domn, Kopenhaga, Danemarca.

Vă rog să-mi scrieți așa de bun și trimiteți-mi 2 cutii cu poșta, ramburs pentru lei 20. Am două prieteni cari s'au dat rău beției și voesc să-i vindec.

Eu însami am probat efectul lui «Kino», pe când eram un băutur și nu știam cum să mă abțin. De când însă am luat praful «Kino» m'am făcut cu totul alt om, sunt sănătos și am cu totul o altă viață cu familia mea. Mulțumindu-vă mult pentru efectele lui «Kino», vă rog a-mi trimite imediat. Voiți recomanda încă la mulți că «Kino» este un mijloc foarte eficient contra beției.

Resiczabanya, Dec. 1911.

Cu stimă, Unrein Franz.

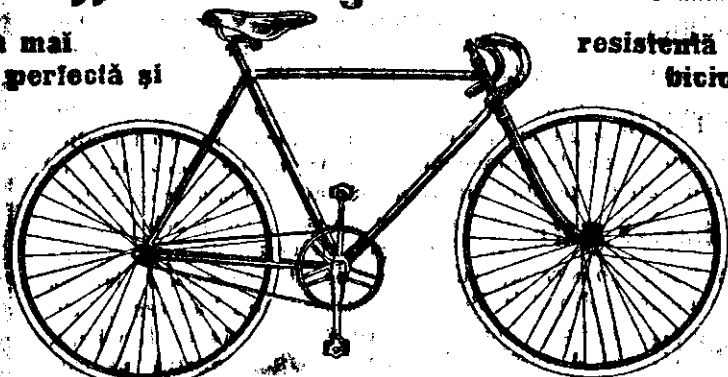
Preparatul nostru se vinde pentru minimul preț de Lei 10, și-l trimitem contra cost sau ramburs dacă scriți la adresa noastră din Kopenhaga.

Kino-Institut, Kopenhaga K. 10. Danemarca

Scrisorile merg cu 25 bani, cărțile poștale cu 10 bani.

La „FRANÇAISE” (Marca Diamant)

Cea mai perfectă și rezistentă bicicletă

Invingătoare a tuturor marilor premii din CIRCUITUL MUNICIPIULUI din 1910-1911

MOTO-REVE

Motocicleta cea mai perfectă ușoară și rezistentă

Această marcă este adoptată de toate armatele din lume. Produsele fabricii încep cu prețul de

LEI 150 IN SUS

REPREZENTANT și DEPOZITAR pentru ROMANIA

G. MAGNANI

71, Sfrada Popa Tatu, 71 BUCUREȘTI

Telefon 2372

NOUILE MARI PREMII

CE SE VOR OFERI DE ZIARUL

„UNIVERSUL“

ABONATILOR SĂI LA TRAGEREA DIN LUNA NOEMBRIE, 1912

O splendidă Vilă la Sinaia

«VILA NICOLAE», construită anume pentru tragerea viitoare, pe strada I. C. Brătianu, în poziția cea mai pitorească din localitate

UN ELEGANT DORMITOR DE BRONZ

de mare valoare, al 8-lea dormitor furnizat pentru premiile noastre de *Industria metalică «Marcus»*, Bulevardul Elisabeta, No. 8

O GARNITURA MOBILA DE BAMBU PENTRU SALON

compusă din: 1 canapea, 4 scaune, o masă o consolă cu oglindă, 2 piedestale cu 2 vase japoneze, cumpărate de la marele magazin E. A. Pectol, Bulevardul Elisabeta, No. 15, Hotel Parthenon

UN DORMITOR DE LEMN FIN

construit în marea fabrică de mobilă de lemn *Maria V. Ganea*, șos. Mihai Bravu, 37 și str. Serbăneș, 10. Sucursala oal. Victoriei, 107

Una sufragerie moderna

compusă din: 1 bufet cu marmoră, Sf. Ana, cu geam de cristal pictat, cu oglindă; 1 masă pentru 12 persoane și 6 scaune tapisate și îmbrăcate imitație de piele, cumpărate de la marele magazin de mobilă «Compania Americană», strada Carol, 74, vis-a-vis de piața de flori lângă Hotel Dacia

Una bucată pânză de borangie alb, de 9 metri, una bucată pânză de borangie alb, de 9 metri, una bucată pânză idem, bleu, de 5 metri. Cumpărate de la Expoziția Casei Școalelor.

Un serviciu de ceai, de metal alb fin, argintat și garantat, cu 12 pahare într-o formă nouă și elegantă. Acest serviciu este o podoabă pentru orice casă. **O fructieră** de metal fin argintată, înaltă de 50 centimetri și având 3 gaste pentru fructe și un vas pentru flori. **O fructieră** de metal alb imitând exact argintul vechi, înaltă de 37 centimetri și având un vas mare de cristal pentru fructe. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de ceasornice și bijuterii en gros și en détail Frații A. & I. Roller, București, str. Smârdan, No. 35, etajul I.

Un serviciu de cristal pentru înghețată, compus din o cupă mare și 6 farfurioare montate în metal argintat *Christoffe V. F. P.*; **Una puțigă** de argint veritabil oxidată; **Una fructieră** de metal, argintată, cu 6 coșule de metal cu lama aurită, pentru desert. Toate aceste obiecte au fost cumpărate de la cunoscutul magazin de bijuterii Th. Radivoiu, Bulevardul Elisabeta, No. 8 bis.

Un gramofon cu 6 plăci perfecțion, 1 mandolină Italiană, 4 muzică de masă cu manivelă, cu 6 cântec, 1 gitară franceză. Toate acestea cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de muzică N. Mischozniky, furnizorul curței regale, strada Colței, No. 7, București

Una bicicletă elegantă «Sport», cu roata liberă și tranșă au tomată prin contra pedalarie. **Una pușcă** de vânatoare cu două țevi, țevile de oțel «Bayard», din renumita fabrică de arme «Pieper-Bayard». Această armă are patru zăvoare de siguranță, țeava stângă choke-bore și poate întrebuința atât pulberea neagră, cât și pulberea fără fum. **Una carabină** semu automatică de mare precizie «Pieper», cu țitul garantat precis. Cumpărate de la marele magazin de arme și biciclete B. D. Zisman, furnizorul curței regale, 44, calea Victoriei, București.

Una mașină de cusut marca Compania Americană, calitate superioară; **Un gramofon**

marca Melodiou, Cărmén Sylva, cu două arcuți remonabile în timpul mersului, cu 6 plăci marca Premier record. Toate aceste obiecte sunt cumpărate de la marele magazin de mașini de cusut, gramofone și biciclete en gros și en détail Compania Anglo Americană, strada Carol 50, București.

Un ceasornic de aur, 14 carate, cu trei capace, pentru dame, marcat de Stat; **2 servicii** de argint pentru ouă, compuse fiecare din câte trei bucați, într-o cutie foarte elegantă. **Una pendulă** elegantă și modernă. Toate acestea sunt cumpărate de la vechiul și cunoscutul magazin de încredere «Ceasornicaria Colței», București, strada Colței, No. 31

1 armonica italiană, 21 etape, 8 basuri și tocuri de oțel; **1 vioară** fină, cu cuba ei; **1 polișină** de ploae, portativă pe ambele părți. Toate acestea sunt cumpărate de la «Compania Generală», mare birou de importanțe, strada Smârdan, 29, etajul I

2 ceasornice de aur pentru dama: Două ceasornice de aur cu câte trei capace pentru barbat, șase ceasornice de argint, șase ceasornice de metal fin argintate cu câte trei capace, trei ceasornice de metal imitând argintul rusesc, 5 coliere-lănțușoare pentru gât, de argint veritabil, una geantă de alpaca veritabilă

2 costume de haine (saco), după măsură și abogerea stofei, care se vor confecționa de cunoscuta croitore Jacques Grimberg, strada Academiei, No. 25

Un serviciu de oțel și untdelemn de alpaca veritabil, fin argintat și conținând 5 piese de cristal alb: una de oțel, una de untdelemn, una de muștar, una de sare și una de piper, pe un suport de oțel de toată frumusețea

Una mașină mare de bucătărie «Ideal», cu 4 ochiuri, două table de oțel, cu cazan de amănare elegant și solid construită, cumpărat de la cunoscuta fabrică de tinichigerie Mihail D. Botez, București, calea Văcărești, 142

O colecție de legi, compusă din 5 volume, de la d. Ghicu, calea Dorobanților, 100. **Una mașină** de călcat pentru croitore, sistem Sol-Pop, ultima perfecțiune, o vulpe de teracotă, 20 plachete argintate, reprezentând pe Regele și Regina

Afară de acestea, toți abonații mai primesc gratuit un volum din *Memoriile Regelui Carol I al României* sau un volum din cărțile ce apar în editura ziarului «Universul»; tipărite anume pentru abonați.

Prețurile de abonament sunt aceleași: Pe un an lei 18, pe 6 luni lei 9.15, pe 3 luni lei 4.65.

Pentru concurența la prețurile de mai sus, abonații pe un an primesc 30 bonuri, cei pe șase luni 15 și cei pe trei luni, 5

Abonații pe un an participă la două trageri, deci după prima tragere vor primi încă 30 bonuri, pentru tragerea următoare.

Administrația „Universul” nu întrebuințează încasatori.

Plata abonamentelor se va face direct la casa administrației ziarului, prin mandat postal sau personal.